

Число 2.

1. лютого 1939.

ВІСНИК

МУКАЧІВСЬКОЇ ЕПАРХІЇ В ЧЕХО-СЛОВАЦЬКІЙ РЕПУБЛІЦІ.

ХУСТ 1939.

Божою милістю й благословенням Св. Апостолського Престола єпископ Крижевацький, Апостолський Візитатор з властю Апостолського Адміністратора для Епархії мукачівської в Ч. С. Р.

Всім Всечеснішим Отцям Духовним

Мир в Господі!

Славно пануючий вселенський Архиєрей Папа Пій XI. 12-го січня (януара) 1935. р. видав о катехизації й проповідуванні слова Божого слідуючі розпорядження для всіх епархій, а ті розпорядження обов'язують і грекокатолицьких духовників. Із тих розпоряджень вибираю деякі особливі уступи й кладу їх на серце всім моїм Духовникам.

1. Найбільше властивий-особовий і найважніший обов'язок усіх душпастирів є — добре й старанно поучувати християн о науці катехизму, (кан. 1329).

Кожний Ординарій у совісті й перед Богом має уважати на це, щоб між клиром і народом була захована чистота віри й обичаїв, щоб християнська наука була толкована особливо молодим і простеньким-неученим людям, та щоб у школах точно, по принципах католицької віри, відбувалась катехизація дітей і молоді.

Парохи й усі інші душпастирі з якнайбільшою совістністю мають уважати не це, щоб точно було заховане все, що церковний закон приказує відносно катехизації дітей і дорослих, а то і в тому случаю, коли б у школах із тої чи іншої причини не можна було вчити катехизму. Коли б зайшов случай, що в школі справді не можна вчити катехизму, бо напр.

у школі довший час нема навчання, тоді священник має постаратись і знайти якесь відповідне місце, напр. парохіяльний дім, чи якесь інше приміщення й там катехизувати. Наука катехизму під жадним услівям не сміє бути опущена.

Так само парохи, проповідники, сповідники й настоятелі церквей мають святий обовязок поучувати родичів і все їм пригадувати, що на них тажить великий і преважний обовязок дбати о це, щоб їхні діти й піддані, напр. слуги — добре знали науку катехизму.

Щоб цей преважний обовязок міг бути належно виконаний, верховний Архиєрей дальше заряджує, щоб були установлені катехитисти, т. є. світські катехети там, де священник не може сам перепроваджувати катехизацію.

У згаданому розпорядку є осібне поручення й відносно катехизації позашкільної молоді, яка так само кожної неділі й свята має бути поучована о науці катехизму. Отже й наші Душпастирі всі нехай стараються задоситьучинити тому розпорядженню й нехай збирають позашкільну молодь на осібну катехизацію принайменше в часі чотирох річних постів.

Я це вибрав із згаданого розпорядження Папи Пія XI. лише для того, щоб кожному в Вас, Дорогі в Христі Браття Душпастирі, пригадати цей великий і преважний обовязок кожного священника, за сповнення або несповнення якого тяжко треба буде нам колись відповідати на суді Божім.

2. Мій єпископський уряд велить мені пригадати Вам, Дорогі в Христі Браття Душпастирі, і другий великий та неменше важний обовязок, що силою взнеслого Христового уряду є положений кожному священникові на серце, а це: що кожний священник-душпастир у совісті є обовязаний проповідати на Службі Божій кожної неділі й кожного свята.

Предмет проповідей має бути перебраний у 8 роках. Має перебратися слідуочий матеріал: 1) богословіє апологетичне, 2) богословіє догматичне, 3) богословіє моральне, 4) про св. Тайни й ласку Божу, 5) історія Церкви, св. Унія-Зєдинення, літургіка й сьогодняшні потреби Церкви.

Щоб Душпастирі мали облегчену працю в проповідництві, ОО. Василяне в Ужгороді видали »Катехетичні проповіді« о. Швілінського перероблені на укр. мову. Не кажу, що ті проповіді найсовершенніші, але наразі не маємо ліпших катехетичних проповідей в українській мові.

Як єпископ поручаю, щоб усі священники трималися того підручника. Один-другий приклад можуть брати з практичного життя, або з інших проповідників. Так само кожний робить аплікації відповідно до обставин у своїй парохії. Ті аплікації так треба робити, щоб кожний вірник міг наглядно бачити й переконатися, що сам Бог бажає від нього зміни й поправи життя й то таки для його власного вічного й дочасного добра.

Тут мушу звернути увагу на одну аномалію, що нажаль часто лучається в проповідництві. Це публичне картання людей на проповідальниці. З цілого серця бажаю, Дорогі в Христі Отці, щоб картання людей раз на все устало в наших церквах. Картання вірників — це формальна карикатура проповідництва навіть тоді, коли картається людей усіх разом за загальнознані ухиблення. А коли картається лише декотрих із слухачів але так, що і вони самі й інші розуміють, про кого є бесіда, така проповідь рішучо веде людей радше до погибелі, а не до спасення.

Кожний священник Бога Всевишнього, коли ступає на проповідальницю, нехай видить перед собою виключно лише безсмертні, Кровю Христа Спасителя відкуплені душі, що їх при помочі своєї проповіді має спасти. Хто не з таким переконанням і поглядом ступає на проповідальницю, той провадить людей до погибелі, а картаючи не в дусі Христа, зраджує справу Христа Господа та нищить Його пляни. Кожного чоловіка, а особливо грішника, треба взяти за серце, щоб те серце змінити. Нераз одне слово може чоловіка зразити й відвернути від священника на ціле життя, а чоловік зражений до священника не прийме від нього жадної науки, не буде в нього щиро сповідатися, та взагалі не буде його вважати душпастирем.

Чому бажаю я систематичного проповідування слова Божого?

Бажаю того тому, бо того бажає й сама людська природа. Бо ж яке було б наше знання теології, коли б наші професори були нам викладали без систему й без пляну?

Бажаю того й тому, бо коли проповідується систематично тоді священник перенесений із одної парохії на другу зараз знає, що має дальше проповідати й тоді не станеться таке, що на подекотрих парохіях усі нові священники проповідують все про той сам предмет, а про декотрі Божі правди, або заповіді люде ніколи не чують науки.

Порядок проповідей по всіх парохіях має бути слідуєчий:

В неділю Всіх Святих усі Отці Духовні зачинають проповіді першого тому Швілінського про віру й те проповідують через 40 неділь у двох роках.

На 12 неділь, що лишаються в році, най священник через 6 неділь Великого Посту проповідує про приготування до св. Тайни Покаяння й Причастя, а на інші 6 неділі святочні має мати святочну проповідь про саме свято. На поодинокі свята в році нехай священник приготує літургічну проповідь на основі поодиноких свят.

Яко помічну книгу до проповідей, крім других, поручаю »Катехизм Шпіраго«, що його в трьох томах видали ОО. Василіяне в Жовкві. Замоти можна через ОО. Василіян у Хусті (Жатковича 12.) На основі того катехизму кожний священник буде міг добре потолкувати св. Літургію, коли прийде на це час.

Хосен із систематичних катехетичних проповідей.

Перший хосен із такого проповідання буде мати кожний священник для себе самого, бо в такий спосіб легко повторить собі цілу теологію.

Неменшу користь із такого проповідання будуть мати вірники, бо навчатся цілий катехизм і тоді будуть могли поучувати й своїх дітей.

Практика доказує, що де священник таким способом поучує своїх вірників о правдах Божих, там жадні агітатори всяких сект, ні жадна большевицька наука не зайде для себе доступного терену. У таких парохіях нарід любить школу й до школи радо посилає своїх діточок; там нарід горнеться до католицьких і народних організацій і не тільки в духовній культурі, але й матеріяльно поступає вперед. У таких парохіях упадають корчми, а росте число домів Просвіти, християнських крамниць, дружеств і. т. д. Словом: у таких парохіях володіє Христос Цар через Свою св. Церкву, яку Він сам провадить через усі віки крізь бурі цього світу.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа зо всіми Вами, Браття, Амінь.

Дано в Хусті, дня 1. лютого 1939.

**† о. Діонісій,
єпископ, апостолський адміністратор.**

Диспенза від постів

**на час від св. Чотиридесятниці (Великого Посту)
рока 1939 аж до Чотиридесятниці року 1940.**

На основі влади даної мені від Апостольського Престола уділяю отсим полегшення в зберіганні постів, як слідує:

I. Великий Піст. Першого й Страстного тижня дозволяється в вівторок, четвер й суботу уживання молочних страв і варення з мастю, а в других днях без молока й масти.

В тижнях II., III., IV. і V. дозволяється уживання молочних страв та з мастю в пенеділок, середу й п'ятницю, а в вівторок, четвер, суботу й неділю дозволяється уживання і мяса.

II. Филипівка, Петрівка й Успенський піст. В понеділок, середу й п'ятницю дозволяється уживання молочних страв і масти, а в других днях і мясо.

III. Сиропустний тиждень. Розрішається уживання мяса на всі дні крім середи й п'ятниці.

IV. Пости на празники. Если празник припадає на середу або п'ятницю або на якийсь інший пісний день (крім Великої П'ятниці, Усікновення й Поздвиження св. Креста), дозволяється і мяса.

V. Середи й п'ятниці. На всі середи й п'ятниці в році дозволяється уживання молочних страв і з мастю.

VI. Професори, всякого рода урядники, учителі, учительки й студенти. Дозволяється для них уживання молочних страв і з мастю (крім мяса) і в Великім Пості першого і посліднього тижня (крім Вел. П'ятниці).

Увага. Колиб хтось потребував більшої полегші, най звернется з обоснованою просьбою до Ординаріату.

Само собою розуміється, що ніхто не мусить користоватися тою диспензою. Хто хоче, може держатися острої дісципліни через цілий піст.

Хто уживає того полегшення, повинен в постах:

а) Священик перед обідом й вечерою відмовити: »Помилуй мя Боже«.

б) Світський: Наголос »Отче наш ... й Богородице Діво«.

Перед початком кожного посту священники повинні в церквах та в школі пояснити розршення (диспензу) від посту вірним й школярам.

Що до посту дає нам науку сам Дух Святий устами св. апостола Павла, коли нам так пише: »Ядий, не ядушаго да не укоряет: и не який ядушаго да не осуждает: Бог бо его пріят. Ти кто еси судяй чуждему рабу« (Римл. 14, 3. 4.)«

»Хто їсть, най не погорджає тим, котрий не їсть;

а хто не їсть, най не осуджує того, котрий їсть, для того бо Бог його приняв. А ти хто, що судиш чужого слугу?«

Хуст, 1. лютого 1939.

† о. Діонісій,
єпископ, апостольський адміністратор.

Декретальні свята на терені тутешньої Апостольської Адміні тратури:

У списку декретальних свят обовязуючих всіх вірних на терені тутешньої Апостольської Адміністратури (гл. Вісник ч. 1 за 1939 рік стор. 5) пропущено через недогляд в січні дня 19 (6./1.) Богоявлення, що отсим справляється і попередний список доповняється. — Всч. Отці Душпастирі і Катихити подадуть цей доповнений список декретальних свят своєчасно до відома своїм вірним і молоді згл. всім заінтересованим.

Приняті до нашої епархії:

Всч. о. Сабат Михайло з пряшівської епархії.

Всч. о. Глібовицький Евстахій з тоїж епархії.

Всч. о. Орос Іван з мукачівської епархії на Мадярщині.

Відпущені з нашої епархії:

Ч. 163/39 Впр. о. Дулишкович Евменій, парох і декан Свалявський на територію Мадярщини.

Конкурс на опорожнені парохії:

С в а л я в а , сваявського деканату.

С и м і р к и, турянського деканату.

Старатися про ті парохії можуть сі Всч. Отці, що зложили конкурсний (синодальний) іспит. — Прохання вносити до 20. лютого 1939 до тутешньої Апост. Адміністрації. В проханнях подати коротке »сиггісіліум вітае« і коли зложили синодальний іспит. — Й. Е. Преосв. Владика застерігається перед особистими інтервенціями посторонних осіб особливо дам в справі обсади церковних бенефіцій, а бажає поступати строго після церковних приписів.

Духовний Семінар:

Духовний Семінар нашої епархії з огляду на особливіші теперішні обставини приміщено при Дух. Семінарі в Оломовці. Наші богослови будуть там виховуватися під проводом своїх окремих настоятелів, а богословських викладів будуть слухати на Кирилометодіївськiм богословськiм факультеті. Адреса: Olomouc (Morava), Arcibisk. seminář.

Такси, подати і колекти:

Пригадується розпорядок тутешньої Ап. Адміністрації відносно такс, податей, колект і рештанцій за минувший рік оголошений у першiм сьогорічнiм числі »Вістника«.

Для орієнтації наводимо тут список канцелярiйних такс за диспензи згiдно з розпорядком з 1933 року ч. 6597/33 (Гл. Душпастир ч. 11—12 за 1933 рік стор. 295.).

1. П о с в о я ч е н н я (affinitas): I. ступень 100 Кч; I./II. ст. 80 Кч; II. ст. 70 Кч; II./III. ст. 50 Кч; III. ст. 30 Кч; III./IV. ст. 25 Кч; IV. ст. 10 Кч.

2. Заборонений час 20 Кч.

3. Одні оголоски 10 Кч.

Усі гроші висилати поштовими складанками з виразним зазначенням ціли, на яку гроші засилаються. — Почтові складанки засилаються із тим числом Вістника. Передплата за епархіяльний Вістник виносить 30 Кч.

Матрикальни книги:

До тутешньої Апостольської Адміністрації доволі часто напливають прохання справити згл. доповнити дані у матричних книгах, бо попередники або не зотягнули до книг або неточно і невиразно вписали. — Отсим поручаю і приказую совісно, виразно, читко і безпроволочно вписувати у матричні книги, щоби наслідники наші і сторони не були виставлені на неприємности.

По замкненні кожного року треба у матричних книгах лишити доволі свобідного місця на евентуальні додаткові вписи.

Розпоряжую заразом всім Всч. Отцям, що провадять матричні книги, копії із матрик хрещених, вінчаних і померших з попередного року прислати найдальше до кінця марта до Апост. Адміністрації в ціли переховання їх в епархіяльнім архіві. —

Хроніка парохіяльна:

Отсим приказую всім Всч. Отцям Парохам і Адміністраторам парохій, щоби завели хроніку своїх парохій і туди вписували важніші події дотичних парохій. Те превеликої ваги для наших наслідників для їх орієнтації і плянної праці. Впр. Отці Декани візитуючи парохії своїх деканатів провірять також книгу історії парохії, чи вона якслід провадиться.

Бібліографія:

I. Василіянські видання в Жовкві: »Б і б л і о т е к а р е л і г і й н о ї о с в і т и« :

1. Ціль життя.
2. Людина має душу.
3. Вірити чи невірити?
4. Бог управляє світом і другі.

Ціна одної книжочки 1.50 Кч. — Замовляти через ОО. Василіян в Хусті, ул. Жатковича 12.

II. У Отців Редемптористів в Михаловцах можна получить слідуочі добрі брошурки, які всім поручаю:

1. »Славянські Апостоли св. Кирил и Методій« писані кирилицею і лат.

2. »Госц з пекла«, писано латинкою, по 50 гел.
3. »За св. віру«, писано латинкою проти суботникам і другим сектарям. Ціна 1 Кч.
4. »Св. Герард«, чудотворець, латинкою. Ціна 1.50 Кч.
5. »Гріх«, латинкою. Ціна 50 гел.
6. »Св. Осиф«, латинкою. Ціна 50 гел.
7. »Найбільша ласка«, латинкою. Ціна 50 гел.

Річниця вступлення на Петровий престіл Св. Отца Папи Пія ХІ.

**Всім Всч. Духовним Отцям епархії мукачевської
мир в Господі!**

На Свято Трох Святителів (12. лютого н. ст.) припадає 17. річниця коронації Його Святости Папи Пія ХІ.

Взиваю всіх Всч. Отців Душпастирів, щоби того дня на торжественній Службі Божій взяли за предмет проповіді про Папство, а з окрема щоби згадали великі діла теперішнього Вселенського Архієрея для цілої Христової Церкви: Його енцикліки-послання про упорядкування цілого світа на основі соціальної правди, про Тайну Супружества, про виховання дітей, проти комуністичної науки і т. д. Відтак послання, котрі спеціально відносяться до східної Церкви: про почитання св. Кирила і Methodія, про св. Йосафата, та його співробітника Велямина Рутського, про справді княжий дар на Семінар св. Йосафата в Римі для виховання богословів зі всіх наших епархій славянського обряду і т. д., і т. д.

На сугубій ектенії належить взяти прошення із Благодарственной Служби, а при кінці Служби Божої внести »Многолітствіє« Його Святости, Папі Пієви ХІ.

Хуст, дня 1. лютого 1939.

† о. Діонісій,
Епіскоп, Апост. Адміністратор.

Державна друкарня в Хусті 1939—297.